
Wykaz skrótów

Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944-1989 nr 1(10), 553-561

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wykaz skrótów

AAN	–	Archiwum Akt Nowych
ABW	–	Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
ACEN	–	ang. Assembly of Captive European Nations (Zgromadzenie Europejskich Narodów Ujarmionych)
ACz	–	Armia Czerwona
AGH	–	Akademia Górniczo-Hutnicza [im. Stanisława Staszica w Krakowie]
AIPN	–	Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie
AIPN Bi	–	Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku
AIPN By	–	Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Bydgoszczy
AIPN Gd	–	Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku
AIPN Ka	–	Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach
AIPN Kr	–	Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie
AIPN Lu	–	Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Lublinie
AIPN Łd	–	Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi
AIPN Po	–	Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu
AIPN Rz	–	Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie
AIPN Wr	–	Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział we Wrocławiu
AK	–	Armia Krajowa
AL	–	Armia Ludowa
AP	–	Archiwum Państwowe
APN	–	ros. Agentstwo Pieczęci „Nowosti” (Agencja Prasowa „Nowości”)
ASG	–	Archiwum Straży Granicznej
ASW	–	Akademia Spraw Wewnętrznych
AWF	–	Akademia Wychowania Fizycznego
BBC	–	ang. British Broadcasting Corporation (Brytyjska Korporacja Nadawcza)
BCh	–	Bataliony Chłopskie
BEiA	–	Biuro Ewidencji i Archiwum [UOP]
BEP	–	Biuro Edukacji Publicznej [IPN]
BL IPN-KŚZpNP	–	Biuro Lustracyjne Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
BOR	–	Biuro Ochrony Rządu
CAW	–	Centralne Archiwum Wojskowe
CBA	–	Centralne Biuro Antykorupcyjne
CBKP	–	Centralne Biuro Komunistów Polskich
CDT	–	Centralny Dom Towarowy [w Warszawie]
CDUCE	–	ang. Christian Democratic Union of Central Europe (Chrześcijańsko-Demokratyczna Unia Europy Środkowej)
ChoZU	–	ros. Choizajstwiennoje Uprawlenije (Zarząd Gospodarczy)
ChRL	–	Chińska Republika Ludowa
ChSS	–	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Społeczne
CIA	–	ang. Central Intelligence Agency (Centralna Agencja Wywiadowcza)
CISC	–	ang. European Confederation of Christian Trade Unions (Europejska Federacja Chrześcijańskich Związków Zawodowych)

- CK KPSS – ros. Centralny Komitet Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego (Centralny Komitet Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego)
- CKKP – Centralna Komisja Kontroli Partyjnej
- CRZZ – Centralna Rada Związków Zawodowych
- CS MBP – Centralna Szkoła Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego
- CSRS – cz. Československá socialistická republika (Czechosłowacka Republika Socjalistyczna)
- CW – Centrum Wyszkożenia
- CW MBP – Centrum Wyszkożenia Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego
- CW MSW – Centrum Wyszkożenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
- CZSM – Centralny Związek Spółdzielni Mleczarskich
- DOK – Dowództwo Okręgu Korpusu
- DOSAAF – Dobrowolnoje Obszczestwo Sodiejstwija Armii, Awiacyi i Fłotu (Dobrowolne Towarzystwo Współdziałania z Armią Lotnictwem i Flotą)
- DSZ – Delegatura Sił Zbrojnych [na Kraj]
- DUSW – Dzielnicowy Urząd Spraw Wewnętrznych
- DW – Delegatura Wojewódzka
- DzU – Dziennik Ustaw
- DzU PRL – Dziennik Ustaw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
- DzU RP – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
- DzUrz MSW – Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
- FAO – ang. Food and Agriculture Organization [of the United Nations] (Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa)
- FBI – ang. Federal Bureau of Investigation (Federalne Biuro Śledcze)
- FPO – ros. Finansowo-Planowyj Otdiel (Wydział Planowania Finansowego)
- FRD – Federacja Ruchów Demokratycznych
- FSO – Fabryka Samochodów Osobowych
- FWP – Fundusz Wczasów Pracowniczych
- GAP – Główne Archiwum Policji [w Warszawie]
- GAZ – ros. Gorkowskij Awtomobilnyj Zawod (Gorkowska Fabryka Samochodów)
- GG – Generalne Gubernatorstwo
- GIMSW – Główny Inspektorat Ministra Spraw Wewnętrznych
- GL – Gwardia Ludowa
- GO – Grupa Operacyjna
- GO „W” – Grupa Operacyjna „Włodawa”
- GPK – Graniczny Punkt Kontrolny
- GPU – ros. Gosudarstwiennoje Politiceskoje Uprawlenije (Państwowy Zarząd Polityczny)
- GRN – Gminna Rada Narodowa
- GRU – ros. Gławnoje Razwiedywatielnoje Uprawlenije (Główny Zarząd Wywiadu)
- GTK – ros. Gosudarstwiennyj Tamożennyj Komitet (Państwowy Komitet Celny)
- GUM – ros. Gławnoje Uprawlenije Milicyi (Główny Zarząd Milicji)
- GUPW – ros. Gławnoje Uprawlenije Pogranicznych Wojsk (Główny Zarząd Wojsk Pogranicznych)
- GUS – Główny Urząd Statystyczny

GZI WP	–	Główny Zarząd Informacji Wojska Polskiego
IBJ	–	Instytut Badań Jądrowych
IBL	–	Instytut Badań Literackich [PAN]
IMiGW	–	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
IOP	–	Inspektorat Ochrony Przemysłu
IPN	–	Instytut Pamięci Narodowej
IPN-KŚZpNP	–	Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
IRCh	–	Inspekcja Robotniczo-Chłopska
ITAR-TASS	–	Informacyjnoje Tielegrafnoje Agientstwo Rossii – Tielegrafnoje Agientstwo Suwieriennych Stran (Informacyjna Agencja Telegraficzna Rosji – Telegraficzna Agencja [Wspólnoty] Niepodległych Państw)
JW	–	jednostka wojskowa
KBP (KGB) ZSRS	–	Komitet Bezpieczeństwa Państwowego (Komitet Gosudarstwiennoj Biezopasnosti) Związku Socjalistycznych Republik Sowieckich
KBW	–	Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego
KC KPZR	–	Komitet Centralny Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego
KC PPR	–	Komitet Centralny Polskiej Partii Robotniczej
KC PZPR	–	Komitet Centralny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej
KD MO	–	Komenda Dzielnicowa Milicji Obywatelskiej
KdsBP	–	Komitet ds. Bezpieczeństwa Publicznego
KFKiMK	–	Krakowska Fabryka Kabli i Maszyn Kablowych
KG	–	Komenda Główna
KG MO	–	Komenda Główna Milicji Obywatelskiej
KGB pri SM SSSR	–	ros. Komitet Gosudarstwiennoj Biezopasnosti pri Sowietie Ministrow SSSR (Komitet Bezpieczeństwa Państwowego przy Radzie Ministrów ZSRR)
KIK	–	Klub Inteligencji Katolickiej
KK	–	kodeks karny
KK	–	kraje kapitalistyczne
KKO	–	Krakowski Komitet Obywatelski
KKWP	–	kodeks karny Wojska Polskiego
KM	–	Komenda Miejska
KM	–	Komitet Miejski
KM MO	–	Komenda Miejska Milicji Obywatelskiej
KMHiL	–	Kombinat Metalurgiczny Huta im. Lenina
KMiP MO	–	Komenda Miejska i Powiatowa Milicji Obywatelskiej
KMO	–	Komenda Milicji Obywatelskiej
KNR	–	Konfederacja Nowego Romantyzmu
KO	–	kontakt obywatelski
KO	–	kontakt operacyjny
KOP	–	Korpus Ochrony Pogranicza
KOR	–	Komitet Obrony Robotników
KP	–	Komitet Powiatowy
KP MO	–	Komenda Powiatowa Milicji Obywatelskiej
KP PPR	–	Komitet Powiatowy Polskiej Partii Robotniczej

KPA	–	Kongres Polonii Amerykańskiej
KPK	–	kodeks postępowania karnego
KPN	–	Konfederacja Polski Niepodległej
KPP	–	Komunistyczna Partia Polski
KPRP	–	Komunistyczna Partia Robotnicza Polski
KPSS	–	ros. Kommunističeskaja Partija Sowieckiego Sojuza (Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego)
KRN	–	Krajowa Rada Narodowa
KS	–	kontakt społeczny
KS MO	–	Komenda Stołeczna Milicji Obywatelskiej
KTW	–	kandydat na tajnego współpracownika
KUL	–	Katolicki Uniwersytet Lubelski
KW	–	Komenda Wojewódzka
KW	–	Komitet Wojewódzki
KW MO	–	Komenda Wojewódzka Milicji Obywatelskiej
KW PPR	–	Komitet Wojewódzki Polskiej Partii Robotniczej
KW PZPR	–	Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej
KWE	–	Komitet Wolnej Europy
KWK	–	Kopalnia Węgla Kamiennego
KWP	–	Konspiracyjne Wojsko Polskie
KWPK	–	kodeks wojskowego postępowania karnego
KZ	–	Komitet Zagraniczny [SP]
KZ	–	Komitet Zakładowy
KZE	–	Krakowskie Zakłady Elektroniczne
KZM	–	Komunistyczny Związek Młodzieży
KZMP	–	Komunistyczny Związek Młodzieży Polskiej
KZMU	–	Komunistyczny Związek Młodzieży Ukraińskiej
KZPT	–	Krakowskie Zakłady Przemysłu Tytoniowego
LK	–	lokal kontaktowy
LO	–	Liceum Ogólnokształcące
LSB	–	Ludowa Straż Bezpieczeństwa
LWP	–	Ludowe Wojsko Polskie
MAP	–	Ministerstwo Administracji Publicznej
MBP	–	Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
MGB	–	ros. Ministerstwo Gosudarstwiennoj Biezopasnosti (Ministerstwo Bezpieczeństwa Państwowego)
MGIMO	–	ros. Moskowskij Gosudarstwiennij Institut Mieżdunarodnych Otnoszenij (Moskiewski Państwowy Instytut Stosunków Międzynarodowych)
MGU	–	ros. Moskowskij Gosudarstwiennij Uniwiersitet [imieni M.W. Łomonosowa] (Moskiewski Państwowy Uniwersytet [im. M.W. Łomonosowa])
MHZ	–	Ministerstwo Handlu Zagranicznego
MID	–	ros. Ministiertwo Inostrannyh Dieł (Ministerstwo Spraw Zagranicznych)
MK	–	mieszkanie kontaktowe
MO	–	Milicja Obywatelska

MON	–	Ministerstwo Obrony Narodowej
MP	–	„Monitor Polski”
MPK	–	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne
MRG	–	mały ruch graniczny
MRN	–	Miejska Rada Narodowa
MSW	–	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
MSWiA	–	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
MSZ	–	Ministerstwo Spraw Zagranicznych
MUBP	–	Miejski Urząd Bezpieczeństwa Publicznego
MUCh	–	Międzynarodowa Unia Chłopska
MUSW	–	Miejski Urząd Spraw Wewnętrznych
MWD	–	ros. Ministerstwo Wnutriennich Dieł (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)
MZO	–	Ministerstwo Ziem Odzyskanych
NATO	–	ang. North Atlantic Treaty Organization (Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego)
NIK	–	Najwyższa Izba Kontroli
NKGB	–	ros. Narodnyj Komissariat Gosudarstwiennoj Biezopasnosti (Ludowy Komisariat Bezpieczeństwa Państwowego)
NKW	–	Naczelny Komitet Wykonawczy
NKWD	–	ros. Narodnyj Komissariat Wnutriennych Dieł (Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych)
NOT	–	Naczelna Organizacja Techniczna
NOW	–	Narodowa Organizacja Wojskowa
NOWA	–	Niezależna Oficyna Wydawnicza
NPW	–	Naczelna Prokuratura Wojskowa
NRD	–	Niemiecka Republika Demokratyczna
NRF	–	Niemiecka Republika Federalna
NSW	–	Najwyższy Sąd Wojskowy
NSZ	–	Narodowe Siły Zbrojne
NSZZ	–	Niezależny Samorządny Związek Zawodowy [„Solidarność”]
NSZZ RI „S”	–	Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”
NTS	–	ros. Narodno-Trudowyj Sojuz (Narodowy Związek Pracy)
NZS	–	Niezależne Zrzeszenie Studentów
NZW	–	Narodowe Zjednoczenie Wojskowe
OBEP	–	Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej [IPN]
OBL	–	Oddziałowe Biuro Lustracyjne [IPN]
OBUiAD	–	Oddziałowe Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów [IPN]
ODKK	–	Ośrodek Doskonalenia Kadr Kierowniczych [MSW]
OGPU	–	ros. Obiedinionnoje Gosudarstwiennoje Politiczeskoje Uprawlenieje (Zjednoczony Państwowy Zarząd Polityczny)
OJN	–	[PSL] Odłam Jedności Narodowej
OKBZpNP	–	Okręgowa Komisja Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
OKKW	–	Ośrodek Kształcenia Kadry Wywiadowczej
OKP	–	Obywatelski Klub Parlamentarny
OKŚZpNP	–	Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu [IPN]

OMTUR	–	Organizacja Młodzieży Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego
ONR	–	Obóz Narodowo-Radykalny
ONZ	–	Organizacja Narodów Zjednoczonych
ORMO	–	Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej
OSP	–	Ochotnicza Straż Pożarna
OTU	–	ros. Opieratiwno-Tiechniczieskoje Uprawlenie (Zarząd Operacyjno-Techniczny)
OUC	–	ros. Otdielnyj Uczebnij Centr (Samodzielne Centrum Szkolenia)
OUN	–	ukr. Orhanizacja Ukrainskich Nacionalistiw (Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów)
OW	–	Okręg Wojskowy
OZ	–	osoba zaufana
OZI	–	osobowe źródło informacji
OZN	–	Obóz Zjednoczenia Narodowego
PAN	–	Polska Akademia Nauk
PAP	–	Polska Agencja Prasowa
PAS	–	Pogotowie Akcji Specjalnej
PCK	–	Polski Czerwony Krzyż
PDdsBP	–	Powiatowa Delegatura ds. Bezpieczeństwa Publicznego
PESEL	–	Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności
PiS	–	Prawo i Sprawiedliwość
PKB	–	Państwowa Komisja Bezpieczeństwa
PKO	–	Powszechna Kasa Oszczędności
PKP	–	Polskie Koleje Państwowe
PKWN	–	Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego
PNKD	–	Polski Narodowy Komitet Demokratyczny
POM	–	Państwowy Ośrodek Maszynowy
POP	–	Podstawowa Organizacja Partyjna
POW	–	Polska Organizacja Wojskowa
PPR	–	Polska Partia Robotnicza
PPS	–	Polska Partia Socjalistyczna
PPS-WRN	–	Polska Partia Socjalistyczna – „Wolność, Równość, Niezawisłość”
PRL	–	Polska Rzeczpospolita Ludowa
PRN	–	Powiatowa Rada Narodowa
PSBS	–	Polski Samodzielny Batalion Specjalny
PSL	–	Polskie Stronnictwo Ludowe
PSO	–	Porządkowa Służba Obywatelska
PSZ	–	Polskie Siły Zbrojne
PT	–	podśluch telefoniczny
PUBP	–	Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego
PUdsBP	–	Powiatowy Urząd ds. Bezpieczeństwa Publicznego
PUR	–	Państwowy Urząd Repatriacyjny
PW	–	Prokuratura Wojewódzka
PWST	–	Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna
PZPR	–	Polska Zjednoczona Partia Robotnicza
PZZ	–	Polskie Zakłady Zbożowe
RBP	–	Resort Bezpieczeństwa Publicznego

RF	–	Rosyjska Federacja
RFN	–	Republika Federalna Niemiec
RFSRR	–	Rosyjska Federacyjna Socjalistyczna Republika Radziecka
RKU	–	Rejonowa Komenda Uzupełnień
RM	–	Rada Ministrów
RN	–	Rada Narodowa
RO	–	Referat Ochrony
ROAD	–	Ruch Obywatelski Akcja Demokratyczna
ROMO	–	Rezerwowe Oddziały Milicji Obywatelskiej
ROPCiO	–	Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela
RP	–	Rzeczpospolita Polska
RSW	–	Robotnicza Spółdzielnia Wydawnicza
RUSW	–	Rejonowy Urząd Spraw Wewnętrznych
RWE	–	Radio Wolna Europa
SB	–	Służba Bezpieczeństwa
SBS	–	Samodzielny Batalion Samochodowy
SCh	–	Samopomoc Chłopska
SD	–	Stronnictwo Demokratyczne
SIW	–	Społeczny Instytut Wydawniczy [„Znak”]
SKW	–	Służba Kontrwywiadu Wojskowego
SL	–	Stronnictwo Ludowe
SMW	–	Sąd Marynarki Wojennej
SMW	–	segregator materiałów wstępnych
SN	–	Sąd Najwyższy
SN	–	Stronnictwo Narodowe
SN	–	Studium Nauczycielskie
SO	–	Sąd Okręgowy
SO	–	sprawa obiektowa
SO	–	Straż Obywatelska
SO	–	Szkoła Oficerska
SOAI	–	ros. Służba Operatiwnego Analiza i Informacji (Służba Analizy Operacyjnej i Informacji)
SOR	–	sprawa operacyjnego rozpracowania
SOS	–	sprawa operacyjnego sprawdzenia
SP	–	Straż Przemysłowa
SP	–	Stronnictwo Pracy
SP	–	Szkoła Podoficerska
SP	–	szkoła podstawowa
SPR	–	Szkoła Podchorążych Rezerwy
SSSR	–	ros. Sojuz Sowietskich Socjalistycznych Riepublik (Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich)
SUSW	–	Stołeczny Urząd Spraw Wewnętrznych
SW	–	Solidarność Walcząca
SWPP	–	Stowarzyszenie Wspierania Porządku Publicznego
SWR	–	ros. Służba Wniejszniej Razwiedki (Służba Wywiadu Zagranicznego)
SWSW	–	Szefostwo Wojskowej Służby Wewnętrznej
SZP	–	Służba Zwycięstwu Polski

SZSP	– Socjalistyczny Związek Studentów Polskich
ŚKP	– Światowy Kongres Polaków
TASS	– ros. Tielegrafnoje Agientstwo Sowietского Sojuza (Agencja Telegraficzna Związku Radzieckiego)
TEOK	–teczka ewidencji operacyjnej na księdza
TEOP	–teczka ewidencji operacyjnej na parafię
TKK	– Tymczasowa Komisja Koordynacyjna
TKRR	– Tymczasowa Krajowa Rada Rolników [„Solidarność”]
TP	– „Tygodnik Powszechny”
TRJN	– Tymczasowa Rada Jedności Narodowej
TRJN	– Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej
TRN	– Tymczasowa Rada Naczelna [PSL]
TUR	– Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego
TW	– tajny współpracownik
UB	– Urząd Bezpieczeństwa
UBP	– Urząd Bezpieczeństwa Publicznego
UChS	– Unia Chrześcijańsko-Społeczna
UJ	– Uniwersytet Jagielloński [w Krakowie]
UŁ	– Uniwersytet Łódzki
UMCS	– Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej [w Lublinie]
UOP	– Urząd Ochrony Państwa
UPA	– ukr. Ukraińska Powstańska Armija (Ukraińska Powstańcza Armia)
UPS	– ros. Uprawlenije Prawitielstwiennoj Swiazii (Zarząd Łączności Rządowej)
UR	– Uniwersytet Rzeszowski
URM	– Urząd Rady Ministrów
USA	– ang. United States of America (Stany Zjednoczone Ameryki)
USRR	– Ukraińska Socjalistyczna Republika Radziecka
USRS	– Ukraińska Socjalistyczna Republika Sowiecka
UW	– Uniwersytet Warszawski
UW	– Urząd Wojewódzki
VM	– Virtuti Militari
WBW	– Wojska Bezpieczeństwa Wewnętrznego
WCzK	– ros. Wsierossijskaja Czriezwyczajnaja Komissija po Bor’bie s Kontrriewolucyjej i Sabotażom (Wszzechrosyjska Komisja Nadzwyczajna do Walki z Kontrrewolucją i Sabotażem)
WiN	– [Zrzeszenie] „Wolność i Niezawisłość” (właśc. Ruch Oporu bez Wojny i Dywersji „Wolność i Niezawisłość”)
WK	– Wojewódzka Komenda
WKKP	– Wojewódzka Komisja Kontroli Partyjnej
WKR	– Wojskowa Komenda Rekrutacyjna
WOKPP	– Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa
WOP	– Wojska Ochrony Pogranicza
WOW	– Wojska Obrony Wewnętrznej
WP	– Wojsko Polskie
WPG	– Wojskowa Prokuratura Garnizonowa
WPiA	– Wydział Prawa i Administracji [UJ]

WRN	–	Wojewódzka Rada Narodowa
WRN	–	zob. PPS-WRN
WRON	–	Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego
WSG	–	Wojskowy Sąd Garnizonowy
WSO	–	Wojskowy Sąd Okręgowy
WSO	–	Wyższa Szkoła Oficerska
WSP	–	Wiejska Służba Porządkowej
WSP	–	Wyższa Szkoła Pedagogiczna
WSR	–	Wojskowy Sąd Rejonowy
WSU	–	ros. Wojenno-Stroitielnoje Uprawlenije (Zarząd Wojskowo-Budowlany)
WSW	–	Wojskowa Służba Wewnętrzna
WSW JW MSW	–	Wojskowa Służba Wewnętrzna Jednostek Wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
WSW KBW i WOP	–	Wojskowa Służba Wewnętrzna Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojsk Ochrony Pogranicza
WSW POW	–	Wojskowa Służba Wewnętrzna Pomorskiego Okręgu Wojskowego
WUBP	–	Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego
WUCzK	–	zob. WCzK
WUdsBP	–	Wojewódzki Urząd ds. Bezpieczeństwa Publicznego
WUML	–	Wieczorowy Uniwersytet Marksizmu-Leninizmu
WUSW	–	Wojewódzki Urząd Spraw Wewnętrznych
WW	–	Wojska Wewnętrzne
ZBoWiD	–	Związek Bojowników o Wolność i Demokrację
ZD BUTJ	–	Zakłady Doświadczalne Biura Urządzeń Techniki Jądrowej
ZG	–	Zarząd Główny
ZHP	–	Związek Harcerstwa Polskiego
ZiS	–	ros. Zawod imieni Stalina (Fabryka im. Stalina)
ZLP	–	Związek Literatów Polskich
ZMK	–	Związek Młodzieży Komunistycznej
ZMP	–	Związek Młodzieży Polskiej
ZMS	–	Związek Młodzieży Socjalistycznej
ZMW RP	–	Związek Młodzieży Wiejskiej Rzeczypospolitej Polskiej
ZOMO	–	Zmotoryzowane Odwoły Milicji Obywatelskiej
ZPP	–	Związek Patriotów Polskich
ZPR	–	Zakład Podzespołów Radiowych
ZSch	–	Związek „Samopomocy Chłopskiej”
ZSL	–	Zjednoczone Stronnictwo Ludowe
ZSMP	–	Związek Socjalistycznej Młodzieży Polskiej
ZSMW	–	Związek Socjalistycznej Młodzieży Wiejskiej
ZSP	–	Zrzeszenie Studentów Polskich
ZSRR	–	Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich
ZSRS	–	Związek Socjalistycznych Republik Sowieckich
ZWM	–	Związek Walki Młodych
ZWSW JW MSW	–	Zarząd Wojskowej Służby Wewnętrznej Jednostek Wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
ZWZ	–	Związek Walki Zbrojnej